KAHEKÜMNE ESIMENE PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHA AD 2026
Kl 1:9–11 (5Ms 31:6–8; Lk 10:1–12)

9 Seepärast ei ole ka meie, sellest päevast peale kui me seda kuulsime, lakanud teie eest palvetamast ega palumast, et teid täidetaks Tema tahtmise tundmisega kogu tarkuses ja vaimulikus mõistmises,

10 et te käiksite Issanda vääriliselt Talle kõigiti meeldida püüdes, kandes vilja igasuguses heas töös ja kasvades Jumala tundmises

11 ning saaksite vägevaks kogu väega Tema kirkuse tugevust mööda kõigeks püsivuseks ja pikaks meeleks [, rõõmuga

12 tänades Isa, kes teid on teinud kõlblikuks osa saama pühade pärandist valguse riigis,

13 kes meid on kiskunud välja pimeduse meelevallast ja asetanud oma armsa Poja kuningriiki,

14 kelles meil on lunastus, pattude andeksandmine].

> Seepärast ka meie, alates päevast, mil sellest[1] kuulsime, ei lakka teie eest kostmast ja palumast, et oleksite täidetud Tema tahtmise tundmisega kõiges tarkuses ja vaimulikus mõistmises, et käiksite Issanda vääriliselt, kõigiti Tema meeleheaks, kõiges heas töös vilja kandes ja Jumala tundmises kasvades, kogu väega väestatuna Tema kirkuse võimust mööda, kõigeks vastupidavuseks ja kannatlikkuseks [ühes rõõmuga, tuues tänu Isale, kes on teinud teid pühade liisuosa vääriliseks valguses, kes on tõmmanud meid välja pimeduse meelevallast ja viinud üle oma armastuse Poja kuningriiki, kelles meil on lunastus, pattude andeksandmine].

Sissejuhatus

Traditsioonilise seisukoha järgi kirjutas apostel Paulus[2] koloslastele vangistuses viibides (vt Kl 4:3.10.18) umbes samal ajal, mil ka efeslastele, kas 50. aastate lõpul Kaisareas või 60. aastate alul Roomas. Paulus ei pruukinud olla ise Kolossas käinud, sealne kogudus näib olevat rajatud tema kaaslase (õpilase) Epafrase poolt, kes oli ka ise Kolossast pärit[3] ning vahendas Paulusele sealseid sõnumeid: «Nii on see ka teie seas sellest päevast peale, mil te kuulsite ja tõeliselt ära tundsite Jumala armu; nõnda nagu te olete õppinud Epafrase, meie armsa kaassulase käest, kes on ustav Kristuse teener teie heaks. See ongi tema, kes meile on teatanud teie armastusest Vaimus.» (Kl 1:6–8)

---

[1] «Me oleme kuulnud teie usust Kristusesse Jeesusesse ja armastusest kõigi pühade vastu.» (Kl 1:4)

[2] Paljude uuema aja piibliteadlaste arvates ei ole kirja autor mitte Paulus, vaid mõni tema õpilane.

[3] «Teid tervitab Epafras, kes on pärit teie seast, Kristuse Jeesuse sulane, kes alati võitleb teie eest palvetades, et te püsiksite täiuslikena ja oleksite täidetud kõigega, mis on Jumala tahtmine.» (Kl 4:12)

Küllap just Epafras oli see, kellelt Paulus kuulis kogudust valeteele juhtida katsuvaist eksiõpetajaist, kelle vastu kirja esimene pool on suunatud. Tegemist võis olla seguga varajasest gnostitsismist ning teatavast ritualismist ja asketismist, mille Paulus võtab kokku järgmiselt: «Vaadake, et keegi teid ei riisuks tarkuseõpetuse ja tühja pettuse abil, mis vastavad inimeste pärimusele, maailma algainetele, ja mitte Kristusele… Ärgu siis keegi mõistku teie üle kohut sööma või jooma ega mingi püha või noorkuu või hingamispäevade pärast, mis on tulevaste asjade vari, aga Kristuse ihu on tõelisus.» (Kl 2:8.16j) Paulus seab selle vastu kuulutuse Kristusest, kelles «elab kogu jumalik täius ihulikult» (Kl 2:9) ning kelles need, kes Temasse usuvad, on üles äratatud eluks taevases kirkuses (vrd Kl 3:1jj).

Kirja teine pool kasvab välja esimesest ning näitab, milline peab olema kristlaste uus elu Kristuses: «Te olete seljast võtnud vana inimese tema tegudega ja olete rõivastunud uude inimesse, kes pidevalt uueneb tunnetama oma Looja näo kohaselt.» (Kl 3:9j) Kolossa kristlaste elu kohta enne nende Kristuse poole pöördumist antud iseloomustus lubab arvata, et tegemist oli endiste paganatega: «Surmake nüüd need liikmed, mis on maa peal: hoorus, rüvedus, kirg, kuri himu ja ahnus, mis on ebajumalateenistus. Nende pärast tuleb Jumala viha sõnakuulmatute laste peale. Nendes käisite muiste ka teie, kui te elasite selliselt.» (Kl 3:5–7)

Kirja ühes suuliste sõnumitega toimetas Kolossasse Pauluse abiline Tühhikos: «Kuidas mu käsi käib, küll seda kõike teatab teile Tühhikos, armas vend ning ustav abiline ja kaassulane Issandas, kelle ma selleks teie juurde saadan, et te teaksite, kuidas minu käsi käib, ja et ta julgustaks teie südameid.» (Kl 4:7j) Ühtlasi saatis Paulus koos Tühhikosega Kolossasse ka Oneesimose, kellest on lähemalt juttu kirjas Fileemonile, nii et tõenäoliselt oli Tühhikos ka selle kirja kohaletoimetaja: «Ma saadan ta koos ustava ja armsa venna Oneesimosega, kes on pärit teie seast. Küll nemad teatavad teile kõik, kuidas lugu siin on.» (Kl 4:9) See tähendab, et ka Fileemon oli pärit Kolossast. Temale saadetud kirjas tervitab Paulus muuhulgas oma kaasvõitlejat Arhippost ja kogudust, kes Fileemoni kodus koos käib (Fm 1:2), ning Kolossa kirja lõpul öeldakse Arhippost (kui tõenäoliselt Kolossa koguduse diakonit) silmas pidades: «Ja öelge Arhipposele: «Vaata, et sa täidad seda teenimiseametit (τὴν διακονίαν), mille sa oled saanud Issandas!»» (Kl 4:17)

Kolossa kirja keskseks sõnumiks on ühelt poolt tunnistus Kristuses teostunud kõike muutvast ja uuendavast lunastusest ning teiselt poolt Tema meelevalla universaalsus, millel on määrav tähtsus nii iga üksiku inimese kui kogu loodu käekäigu kujundamisel: «Tema on nähtamatu Jumala kuju, kogu loodu esmasündinu, sest Tema läbi on loodud kõik, mis on taevais ja maa peal, mis on nähtav ja nähtamatu, olgu troonid või ülemused, olgu valitsused või meelevallad – kõik on loodud Tema läbi ja Tema poole. Tema ise on enne kõike ja kõik püsib koos Temas ja Ta on oma ihu, koguduse pea. Tema on algus, esmasündinu surnuist, et Ta kõiges saaks esimeseks. Sest Jumalal on olnud hea meel lasta kogu täiusel Temas elada ja lepitada Tema läbi enesega kõik, niihästi maapealsed kui taevalised, tehes rahu Tema ristivere läbi.» (Kl 1:15–20)

Keelelisi märkuseid

Ei ole…lakanud – οὐ παυόμεθα – sõna παύω tähendab siin «lõpetama», «peatama», «lakkama», «pausi tegema».[4] Originaalis on tegemist oleviku ajavormiga: «ei lakka».

Palvetamast – προσευχόμενοι – sõna προσεύχομαι – «palvetama», «palves kellegi poole/kedagi appi hüüdma» – koosneb eessõnast πρός – «[kellegi/millegi] poole» – ja verbist εὔχομαι – «paluma», «soovima».

Palumast – αἰτούμενοι – sõna αἰτέω tähendab «küsima», «paluma», «[midagi] ihaldama», ka «nõudma».

Vaimulikus – πνευματικῇ – sõna πνευματικός – «vaimulik», «vaimne» – tuleneb sõnast πνεῦμα, mis, tulenedes verbist πνέω – «hingama», «puhuma» –, tähistab sarnaselt heebrea sõnale רוּחַ nii vaimu, tuult kui ka hingeõhku.

Issanda – τοῦ κυρίου – sõna κύριος on Uues Testamendis enamasti Jumalale (ja Kristusele) reserveeritud tiitel, algses tähenduses «peremees», «omanik», «isand», «valitseja».

Töös – ἔργῳ – sõna ἔργον tähendab «tegevus», «ettevõtmine», «tegu», «töö», «[teatava töö teostamiseks] tehtav».

Saaksite vägevaks kogu väega – ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι – sõna δύναμις tähendab «vägi», «võim», «võime», «võimekus».[5] Sõna δυναμόω tähendab «vägevaks tegema», «tugevaks tegema», «kinnitama», «väestama».

Kirkuse – τῆς δόξης – sõna δόξα tuleneb verbist δοκέω – «arvama», «mõtlema», «[kellestki midagi] pidama» – ja tähendab eeskätt «arvamus», «hinnang», tähistades sellest tulenevalt ka kellegi väärikust[6], auväärsust, hiilgust, sära, majesteetlikkust, aulisust.

Tugevust – τὸ κράτος – sõnas κράτος tähendab «vägi», «võim», «võimus», «valitsus».[7]

Püsivuseks – ὑπομονὴν – sõna ὑπομονή tähendab «püsivus», «kindlameelsus», «vastupidavus».

---

[4] Sõna «paus» tulenebki sellest verbist.

[5] Muuhulgas tulenevad siit näiteks sõnad «dünamiit» ja «dünamo».

[6] Sarnaselt heebrea sõnale כָּבוֹד – «au», «auhiilgus» – ehk ka kaalukust.

[7] Sõnast κράτος tulenevad «kraatia»-lõpulised võõrsõnad nagu nt «demokraatia» (δημοκρατία).

Pikaks meeleks – μακροθυμίαν – sõna μακροθυμία tähendab sõnasõnalt «pikk kannatus», s.t «kannatlikkus», ka «pikameelsus».

Rõõmuga – μετὰ χαρᾶς – see väljend võib kuuluda kas eelneva või järgneva juurde, niisiis kas: «püsivuseks ja pikaks meeleks [ühes] rõõmuga» või: «rõõmuga tänades Isa».

Tänades – εὐχαριστοῦντες – sõna εὐχαριστέω koosneb head tähistavast määrsõnast εὖ ja verbist χαρίζομαι – «[kellelegi] head meelt valmistama», «heatahtlik olema», «armuline olema» – ning tähendab eeskätt «tänama», «tänu tooma».[8]

Osa saama pühade pärandist – εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων – sõna μερίς tähistab nii osa millestki kui kellelegi määratud osa. Sõna κλῆρος tähendab «liisk», «liisuosa».

Valguse riigis – ἐν τῷ φωτί – «valguses».

On kiskunud välja – ἐρρύσατο – sõna ῥύομαι tähendab «[enda ligi] tõmbama», «välja tõmbama», «päästma», «lunastama», «vabastama».

Pimeduse – τοῦ σκότους – sõna σκότος – «pimedus» – tuleneb tõenäoliselt sõnast σκιά – «vari».[9]

Meelevallast – ἐκ τῆς ἐξουσίας – sõna ἐξουσία tähistab eeskätt õiguslikku (ja õiguspärast) meelevalda, voli, võimu, autoriteeti.[10]

Asetanud – μετέστησεν – sõna μεθίστημι tähendab «ümber asetama», «üle viima», «ühest kohast teise viima», ülekantult ka «teispoolsusse/teise ilma lahkuma».

Oma armsa Poja – τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ – sõnasõnalt: «oma armastuse Poja». Sõna ἀγάπη – «armastus» – tuleneb verbist ἀγαπάω – «armastama», «[kellelegi] head soovima», ka «[kellegi järele] janunema/õhkama».[11]

Kuningriiki – εἰς τὴν βασιλείαν – sõna βασιλεία – «kuningriik», «valitsus» – tuleneb tõenäoliselt sõnast βάσις, mis selles kontekstis tähistab kõrgemal kohal seismist.

Lunastus – τὴν ἀπολύτρωσιν – sõna ἀπολύτρωσις – sõnasõnalt «äralunastamine» – tähistab eeskätt lunastamise kui kellegi vabaksostmise, lunaraha maksmise akti või ka lunastatu vabakslaskmise akti.

---

[8] Selle sõna liturgilist kasutust arvestades võib tõlkida ka «tänu ohverdama».

[9] Pimedus ei eksisteeri iseseisvalt, vaid tekib valguse varjamise/varjutamise tulemusena.

[10] Sõna ἐξουσία eristamiseks sõnast δύναμις – «vägi» – võib kasutada näidet politseinikust, kellel ei ole «väge/ jõudu» peatada liiklust, küll aga on «meelevald/autoriteet» seda teha.

[11] Sarnase tähendusvarjundiga on heebrea אָהַב – «armastama», «[kellegi järele] õhkama».

Pattude – τῶν ἁμαρτιῶν – sõna ἁμαρτία tuleneb verbist ἁμαρτάνω – «märgist mööda laskma», «eksima», «patustama» – ja tähendab «möödalaskmine», «eksimus», «patt», «ülekohus».

Andeksandmine – τὴν ἄφεσιν – sõna ἄφεσις – «vabaks/vabadusse laskmine», «lahti päästmine» – oluliseks tähendusvarjundiks on andeksandmine ja süüst lahti mõistmine.

Sisuline analüüs

Kiri koloslastele algab tavapärase tervitusega: Paulus nimetab kirja läkitajaina iseennast kui Kristuse Jeesuse apostlit ja oma õpilast Timoteost kui [enda ja Kolossa kristlaste] venda ning soovib koloslastele Jumala armu ja rahu. Tervitusele järgneb tänu toomine Jumalale Kolossa kristlaste usu eest Jeesusesse Kristusesse, nende armastuse eest kõigi pühade vastu ning neile taevasse tallele pandud lootuse eest.

Usu ja lootuse on Kolossa kristlased saanud evangeeliumi tõesõna kaudu, mis jõudis nendeni Pauluse kaassulase ja Kristuse teenri Epafrase kaudu (Kl 1:7) ning nüüd nende keskel – nagu mujalgi maailmas – vilja kannab ja kasvab. Evangeeliumi tõesõna keskmes on Jumala arm, mille läbi Ta on need, kes Temasse usuvad, «kiskunud välja pimeduse meelevallast ja asetanud oma armsa Poja kuningriiki, kelles meil on lunastus, pattude andeksandmine» (Kl 1:13j), kes on «nähtamatu Jumala kuju» (Kl 1:15), kelles elab kogu jumalik täius (Kl 1:19) ning kelles Jumal on lepitanud enesega «kõik, niihästi maapealsed kui taevalised, tehes rahu Tema ristivere läbi» (Kl 1:20).

See ongi tundmine, tarkus ja vaimulik mõistmine, milles kasvamist ja täiuslikuks saamist Paulus lakkamatult palub Kolossa kristlastele (Kl 1:9).[12] Apostel vastandab kristlaste õige jumalatundmise, tarkuse ja mõistmise eksiõpetajate valedele, mille eest ta koloslasi tõsiselt hoiatab: «Vaadake, et keegi teid ei riisuks tarkuseõpetuse ja tühja pettuse abil, mis vastavad inimeste pärimusele, maailma algainetele, ja mitte Kristusele. Ärgu võtku teie võiduandi ükski, kes seda tahab alandlikkuse ja inglite teenimise kaudu, ja kes selle üle, mis ta on näinud, asjata oma lihalikus mõistuses hoopleb.» (Kl 2:8.18)

Sõnu, mida Paulus oma palvet kirjeldades kasutab, tuleb mõista Piibli, eeskätt Vana Testamendi kontekstis, kuna Pühad Kirjad määrasid nii apostli keelekasutust kui arusaamu kindlasti mõõtmatult rohkem kui kreeka mõttemaailm – hoolimata sellest, et Paulus kirjutas kreeka keeles. Esimene neist sõnadest on «tundmine», mis ei tähenda mitte lihtsalt teadmiste või informatsiooni omamist, vaid millega kaasneb otsene, tihtipeale lausa intiimne suhe sellega, mida või keda tuntakse. Nii kasutatakse Vanas Testamendis sõna יָדַע – «tundma» – enesestmõistetavalt mehe ja naise vahelise

[12] See, et Paulus ei ole lakanud – või nagu oleks õigem tõlkida: «ei lakka» – Kolossa kristlaste eest kostmast ja palvetamast, ütleb üsna palju ka tema regulaarse palvepraktika kohta, mis peaks olema meile kõigile heaks eeskujuks.

seksuaalakti tähistamiseks, näiteks: וְהָאָדָם יָדַע אֶת־חַוָּה אִשְׁתּוֹ – sõnasõnalt: «Ja Aadam sai tundma Eevat, oma naist.» (1Ms 4:1)

Niisiis ei ole Jumala tundmine mitte niivõrd teadmine Jumala olemasolust ega üksnes millegi teadmine Tema olemuse ja omaduste kohta, vaid pigem on see isiklik ja usalduslik suhe Jumalaga. Nii on Jumala tundmine lahutamatult seotud usuga, mis Piibli mõttemaailmas on eeskätt usaldus.

Jumala olemuse ja omaduste tundmaõppimise vahendiks on aga tarkus. Ka tarkus ise kuulub Jumala omaduste hulka ning lähtub Temast, andes inimesele, kellele Jumal tarkuse kingib, arusaamise Jumalast endast – niivõrd, kuivõrd inimene selleks üldse võimeline on – ning Tema loodust, eeskätt loomiskorraldusest, täites inimese imetluse ja austusega Jumala suhtes ning näidates talle kõige selle hea ja kauni kaudu, mis Jumal on loonud[13], et Jumal ise on hea ja kaunis[14].

Jumala tarkusest osa saamiseks vajab inimene vaimulikku mõistmist, mille viljaks on, et ta tunneb Jumalat ning elab kooskõlas jumaliku loomiskorraga, s.t Jumala tahtega. Vastupidine, tarkuse puudumine, tähendab nii vaimulikku kui kõlbelist pimedust ning selle tagajärjeks, et inimesel puudub isiklik ja usalduslik suhe Jumalaga, on nii Jumala tahtele kui viimselt inimese enda tõelisele olemusele vastanduv eluviis, mille lõpuks on surm ja hukatus.

Vaimuliku mõistmise, mille kaudu inimene saab tarkuse osaliseks, võib talle kinkida üksnes Jumal – seetõttu ongi tegemist *vaimuliku* mõistmisega: «Tarkusest me kõneleme täiuslike seas; ent mitte praeguse ajastu ega selle kaduvate valitsejate tarkusest, vaid me kõneleme Jumala saladusse peidetud tarkusest, mille Jumal on ette määranud meie kirkuseks enne ajastuid. Ükski praeguse ajastu valitsejaist ei ole seda ära tundnud, sest kui nad seda oleksid tundnud, ei oleks nad kirkuse Issandat risti löönud.» (1Kr 2:6–8)

Jumal on ainus, kes saab kiskuda inimese välja pimeduse meelevallast (Kl 1:13). Ta on seda teinud Jeesuses Kristuses, oma lihakssaanud Sõnas (Jh 1:14) – võime öelda ka: oma lihakssaanud Tarkuses, sest Kristus on meile «meile tarkuseks Jumalalt ning õiguseks ja pühitsuseks ja lunastuseks» (1Kr 1:30). Jumala tõeline tarkus sai avalikuks Kristuse ristis, tuues inimkonnale andeksandmise, lepituse Jumalaga ja õigeksmõistmise – see on tarkus, mida «silm ei ole näinud ega kõrv kuulnud ja mis inimsüdamesse ei ole tõusnud», ent mille Jumal on «valmistanud neile, kes Teda armastavad» (1Kr 2:9).

Vaimulik mõistmine on sarnaselt Jumala tundmisele lahutamatult seotud usuga, samastudes suurel määral ka sellega, mida eriti Vanas Testamendis nimetatakse jumalakartuseks, kuna elu tarkuses, Jumala tundmises, vaimulikus mõistmises ja usus

---

[13] «Ja Jumal vaatas kõike, mis Ta oli teinud, ja vaata, see oli väga hea.» (1Ms 1:31)

[14] «Maitske ja vaadake, et Issand on hea! Õnnis on mees, kes Tema juures pelgupaika otsib.» (Ps 34:9); «Kiitke Issandat, sest Issand on hea; mängige Tema nimele, sest see on kaunis!» (Ps 135:3)

on, nagu öeldud, elu, mis on kooskõlas Jumala tahtega ja Tema loomiskorraga. See on elu, mis on Issanda vääriline ja Talle meelepärane ning mille viljaks on «igasugune hea töö», s.t head, Jumala tahtele vastavad teod, mis võrsuvad usust ja Jumala tundmisest ning saavad võimalikuks üksnes Jumala väe ja võimuse varal.

Paulus lõpetab oma palve koloslaste pärast väga pidulikult: tema igatsuseks on, et Kolossa kristlased saaksid «vägevaks kogu väega Tema kirkuse tugevust mööda kõigeks püsivuseks ja pikaks meeleks, rõõmuga tänades Isa», kes on nad «teinud kõlblikuks osa saama pühade pärandist valguse riigis» ning kes on meid kõiki «kiskunud välja pimeduse meelevallast ja asetanud oma armsa Poja kuningriiki, kelles meil on lunastus, pattude andeksandmine» (Kl 1:11–14).

Kristuses lihaks saanud ja kogu maailmale ilmunud[15] Jumala tarkus ühendab meid taas Jumalaga, meie Looja ja eluallikaga ning viib meid ja meie elu nii Temaga kui Tema tahtega täiuslikku kooskõlla, täites meid ühtlasi lakkamatu igatsusega üha täiuslikuma harmoonia järele, üha enam Jumalasse ja Tema tahtesse kasvamise ning uue ja veelgi parema vilja kandmise järele – püsivuses, vastupidavuses, pikas meeles ja rõõmus.

Jeesus Kristus, «nähtamatu Jumala kuju, kogu loodu esmasündinu» (Kl 1:15), «on enne kõike ja kõik püsib koos Temas» (Kl 1:17), Ta on meie «kirkuse lootus» (Kl 1:27). Meie kõigi ülimaks kutsumuseks on kuuluda nende hulka, kes kogu tarkuses õpetatuna ja manitsetuna võivad kord seista Jumala ees «täiuslikuna Kristuses» (Kl 1:28) – just see oli apostel Pauluse palve nii Kolossa kristlaste kui kõigi inimeste eest, selle nimel nägi ta vaeva ja võitles Jumala väe varal ning Temalt saadud jõuga (Kl 1:29).

Jutluseks

EELK Kirikukäsiraamatu järgi on Nelipühale järgneva kahekümne esimese pühapäeva teemaks «Jeesuse saadikud». Pühapäeva sissejuhatuses öeldakse muuhulgas: «Jeesus kuulutas, et Jumala riik on kingitus. Ta andis patud andeks ka kõige patusemale. Jeesus läkitab omad maailma tunnistust andma sellest armust ja teenima inimesi Jeesuse nimel.»

Pühapäeva teemale vastab üsna otseselt kirikukäsiraamatu lugemiskava teise lugemisaasta Evangeelium (Lk 10:1–12), mis kõneleb seitsmekümne [kahe] jüngri läkitamisest. Teise lugemisaasta Vana Testamendi lugemine (5Ms 31:6–8) sobitub Evangeeliumiga suurepäraselt, sisaldades Jumala poolt Moosese kaudu oma rahvale ja selle juhiks seatud Joosuale öeldud julgustussõnu: Issand julgustab nii rahvast üldiselt kui Joosuat isiklikult vahvusele ja kindlameelsusele, samamoodi, nagu Jeesus julgustab oma jüngreid minema Tema eel kõikjale, kuhu ta kavatseb ise minna, ning kuulutama Jumala kuningriigi saabumist, heitumata sellest, kui neid igal pool vastu ei võeta.

---

[15] «Jah, Jumala arm on ilmunud päästvana kõigile inimestele.» (Tt 2:11)

Teise lugemisaasta Epistli sobitamine pühapäeva teemaga on keerulisem, kuigi teataval määral võib siingi näha seost Jeesuse saadikuks olemise ning sellest tuleneva misjonikutsumusega: apostel Paulus ei lakka palvetamast Kolossa kristlaste eest, et nood võiksid kasvada Jumala tundmises, tarkuses ja vaimulikus mõistmises ning sellele vastavalt elada ja heade tegude vilja kanda.

Siiski võiks Epistlile jutlustades seada keskmesse mitte niivõrd sõnumiviijad, vaid sõnumi enese, ning kõnelda sellest, mida apostel Paulus peab silmas Jumala tundmise, tarkuse ja vaimuliku mõistmise all, ning sellest, kuidas need peaksid avalduma nii kristlaste usu- kui igapäevaelus. Moraali lugemisest aitab seejuures hoiduda teadmine, et nii tarkus, mõistmine kui Jumala tundmine on Jumala armu kingitus ning need kõik saavad kokku, avalduvad ja on meile antud Jeesuses Kristuses, kelles elab kogu jumalik täius ihulikult ning kes on ka meie ainus mõeldav täius.

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidena:

1. Apostel Paulus palvetab tänases Epistlis, et Kolossa kristlased kasvaksid Jumala tundmises. Jumala tundmine on midagi märksa enamat kui lihtsalt teadmine, et Jumal on olemas – see on isegi enam kui teadmine sellest, milline on Jumal ja millised on Tema omadused. Jumala tõeline tundmine tähendab isiklikku ja usalduslikku suhet Temaga. On inimesi, kes teoreetiliselt teavad Jumalast (või religioonist) palju, ent ei tunne Jumalat – samal ajal kui need, kes Jumalat tunnevad, on enamasti esimesed tunnistama, et nad ei suuda mitte kunagi lõpuni mõista Jumala olemuse saladust. Jumala tõeline tundmine algab lapselikust usaldusest Tema kui meie Isa vastu, kes on ennast meile ilmutanud ja meie juurde tulnud oma Pojas Jeesuses Kristuses. Eeskätt Kristuses näeme ja mõistame, kes ja milline on Jumal: et Ta on meie Looja ja Isa, kes meid armastab, kes on meid patust ja surmast lunastanud ning meid enesega lepitanud. Seepärast ei ole Jumala tundmine midagi, mille suudaksime saavutada oma jõu või inimliku tarkuse varal, vaid see on Jumala enda armukingitus, see on elav osadus Temaga, kes on meid loonud ja lunastanud.
2. Ainult õigest ja tõelisest Jumala tundmisest võrsub õige ja tõeline tarkus, mis lähtub Jumalast ning võimaldab meil näha maailma, iseennast ja kogu kogu meie elu Jumala olemuse ja tahte valguses. Jumala tarkus saab nähtavaks Tema loomistöös, kõiges selle ilus, headuses ja korras. Ent kõige täiuslikumalt on see saanud avalikuks Jeesuses Kristuses, kes on Jumala lihakssaanud Tarkus, mille ülimaks ilmutuseks on Tema rist, kus saab avalikuks Jumala ennastandev, kõikevõitev ja päästev armastus. Maailma valetarkus õpetab meid otsima võimu, edu, rikkust ja eneseteostust, Kristuse rist aga õpetab meid nägema tõelist suurust ja tarkust armastuses, eneseandmises ja kuulekuses Jumala tahtele. Tõeline tarkus on see, kui õpime kõike nägema Kristuse silmadega, hindama Kristuse kaudu ning mõistame, et tõeliselt väärtuslik on üksnes see, mis on meelepärane Jumalale.

3. Jumala tundmine ja Tema poolt meile kingitud tarkus ei tohi jääda ainult abstraktseks tõekspidamiseks, vaid need peavad saama nähtavaks igapäevaelus. Selleks vajame vaimulikku mõistmist, millest võrsub tõeline jumalakartus. Sellegi saab meile kinkida üksnes Jumal oma Püha Vaimu läbi. Vaimulik mõistmine pole üksnes arusaamine sellest, mis on õige ja hea, vaid Jumala armu ja väe varal selle tegemine, mis on õige ja hea. See on kasvamine Jumala tahtes ja heade tegude vilja kandmine. Apostli palve on, et need, kes usuvad Kristusesse, käiksid Issanda vääriliselt, kannaksid vilja igasuguses heas töös ning saaksid Jumala väe läbi tugevaks püsivuses ja kannatlikkuses. Kristliku elu tõeline vili ei ole pelgalt õigete elupõhimõtete tunnistamine, vaid nende järgi elamine – elu usus, armastuses ja rõõmus, püsivuses, vastupidavuses, pikameelsuses ja kannatlikkuses. Ka siis, kui peame – nagu Paulus –, Kristuse ja Tema ihu pärast kannatama[16], võime olla rõõmsad ja julged, kuna me teame, et me ei ole üksi – meiega on Kristus, kes täidab meid kogu oma täiusega ja teeb meid vägevaks oma kirkuse tugevust mööda.

[16] «Nüüd ma rõõmustan oma kannatustes teie pärast, ja oma ihus ma täidan puuduvat osa Kristuse kannatustest Tema ihu, see tähendab koguduse heaks.» (Kl 1:24)